HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

גמ' תנו רבנן [א]חרמי כהנים אין להן פדיון ונותנין לכהן א)חרמים כל זמן שהן בבית בעלים הרי הן כהקדש לכל דבריהן שנאמר [1]כל חרם א] בישראל קדש קדשים הוא לה' נתנן לכהן הרי הן לכל דבריהן כחולין שנאמר [2]כל חרם בישראל לך יהיה: ר' יהודה בן בתירא אומר סתם חרמים לבדק הבית כו': בשלמא רבנן כדקא מפרשי טעמייהו וטעמא דרבי יהודה בן בתירא אלא רבי יהודה בן בתירא האי כשדה החרם מאי עביד ליה מיבעיא ליה לכדתניא [3]כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו ב)מה תלמוד לומר מנין [ב]לכהן שהקדיש שדה חרמו שלא יאמר הואיל ויוצאה לכהנים והרי היא תחת ידי תהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כל שכן ת"ל כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו וכי מה למדנו משדה חרם מעתה ג)הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש שדה חרמו לשדה אחוזה של ישראל מה שדה אחוזה של ישראל יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכהנים אף שדה חרמו יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים ואידך מחרם החרם ואידך חרם החרם לא משמע ליה ורבי יהודה בן בתירא דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מנא ליה סבר ליה כרבי ישמעאל: אמר רב הלכה כרבי יהודה בן בתירא ורב שביק רבנן ועביד כרבי יהודה בן בתירא ברייתא איפכא תניא שביק מתני' ועביד כברייתא רב מתני' נמי איפכא תני מאי חזית דאפכת מתניתין מקמי ברייתא נפיך ברייתא מקמי מתני' רב גמריה גמיר אי הכי כרבי יהודה בן בתירא כרבנן מיבעי ליה הכי קאמר למאי דאפכיתו ותניתו ב] הלכה כרבי יהודה בן בתירא ההוא גברא דאחרמינהו לנכסיה בפומבדיתא אתא לקמיה דרב יהודה אמר ליה ⊙ [ג]שקול ארבעה זוזי ואחיל עלייהו ושדינהו בנהרא ולישתרו לך אלמא קסבר סתם חרמים לבדק הבית כמאן כשמואל ד)דאמר [ד]הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל ה)אימר דאמר שמואל שחיללו לכתחלה מי אמר הני מילי בזמן שבית המקדש קיים ג] דאיכא פסידא [ה]אבל בזמן הזה אפי' לכתחלה אי הכי [ו]אפי' פרוטה נמי פרסומי מלתא אמר עולא אי הואי התם הוה יהיבנא כולהו לכהנים אלמא קסבר עולא [ז]סתם חרמים לכהנים מיתיבי ו)[ח]אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר [4]עד שנת היובל יעבוד עמך ואין [ט]שדה ד] החרם נוהגת אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר [5]ויצא ביובל ושב לאחוזתו ה] [י]אין בתי ערי חומה נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר [6]לא יצא ביובל ר"ש בן יוחי אומר אין שדה חרמין נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר והיה השדה בצאתו ביובל קודש לה' כשדה החרם ר"ש בן אלעזר אומר [כ]אין גר תושב נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג אמר רב ביבי מ"ט אתיא טוב טוב כתיב הכא [7]כי טוב לו עמך וכתיב התם [8]בטוב לו לא תוננו לא קשיא הא במקרקעי הא במטלטלי והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה מקרקעי דחוצה לארץ כמטלטלי דארץ ישראל דמי:

מתני' רבי ישמעאל אומר כתוב אחד אומר תקדיש וכתוב אחד אומר ו] לא יקדיש א"א לומר תקדיש שהרי כבר נאמר לא יקדיש א"א לומר לא יקדיש שהרי כבר נאמר תקדיש הא כיצד מקדישו אתה הקדש עלוי ואי אתה [ל]מקדישו הקדש מזבח:

גמ' ורבנן [9]אל תקדיש מיבעי ליה ללאו תקדיש מיבעי ליה לכדתניא ז)מנין [מ]לנולד בכור בעדרו שמצוה להקדישו שנאמר [10]הזכר תקדיש ורבי ישמעאל אי לא מקדיש ליה לא קדוש קדושתו מרחם ז] הוה וכיון דכי לא מקדיש ליה קדוש לא צריך ח] לאקדושיה:

הדרן עלך המקדיש שדהו

הרי הן כחולין. כשאר ממונו של כהן: **בשלמא רבנן.** דמתניתין מפרשי ט] טעמא וקרא דרבי יהודה כדקתני א"כ למה נאמר כל חרם כו': **שהקדיש שדה חרמו.** שדה שהחרים ישראל והגיע לחלק כהן י] שדה שלא יאמר הואיל וכשיגיע יובל אם לא אפדנה אני מיד גזבר ויגאלנה אחר תתחלק לכהנים ביובל כדין מקדיש שדה אחוזה דהא שדה חרם לגבי כהן אחוזה היא כדכתיב כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו ועכשיו שאני מוחזק בה תהא שלי שהרי דין הוא בשל אחרים אני זוכה אם היה ישראל מקדיש שדה אחוזתו כשיגיע יובל תתחלק לי בשל עצמי לא כל שכן: **תלמוד לומר כשדה החרם כו'.** יא] דהאי קרא במקדיש שדה אחוזה כתיב: **מה למדנו משדה החרם.** על שדה אחוזה כו' מה שדה אחוזה שהקדיש ישראל וגאלה אחד מן הכהנים תצא מידו ביובל ותתחלק לכל בני המשמר כדאמר בפירקין לעיל ט) אחוזתו (א) שלו ואין זו שלו אף שדה חרמו כו': **סבר לה כרבי ישמעאל.** דמפיק לה במתניתין (ב) יב] מיקדיש ולא תקדיש: **הלכה כר' יהודה בן בתירא.** דסתם חרמים לבדק הבית: **ברייתא איפכא תניא.** דרבנן אמרי לבדק הבית ורבי יהודה לכהנים: **רב גמריה גמיר.** מרביה דרביה אגמריה דמתני' משבשתא היא: **ושדינהו.** לד' זוזי בנהרא דהקדש הן לבדק הבית דאי לכהן לית להו פדיון ולכהן בעי מיתבינהו: **בזמן הזה.** דליכא בית וליכא פסידא אלא איסורא הוא יג] דרביעא עלייהו אפילו לכתחלה נמי: **אין עבד עברי נוהג.** דאינו נמכר בזמן הזה: **ואין שדה אחוזה.** דין שדה אחוזה שתהא נגאלת בגירוע אלא אם ירצה הלוקח להחזירה לו בדמים שירצה מחזיר ואם לאו אין כופין אותו וכן דין מקדיש שדה אחוזה בזמן הבית ואין היובל נוהג כגון משגלו שבט ראובן וגד שבטלו היובלות י) אין נגאלת אלא בשויה: **אין בתי ערי חומה נוהגין.** דלא כייפינן ליה ללוקח אם בא מוכר לגאלה אפילו בתוך שנה: **אין גר תושב נוהג.** שיהא ישראל מצווה להחיותו. גר תושב שקיבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ואוכל נבילות: **כתיב.** בעבד עברי כי טוב לו עמך וכתיב בגר תושב יא) עמך ישב וגו' דלא תסגיר עבד אל אדוניו בגר תושב משתעי דהכי מוקמינן לה במסכת גיטין בפ' השולח גט (דף מה.) וכתיב בתריה עמך ישב בקרבך וגו'. מכל מקום לתרוייהו קשיא דקתני אין שדה חרמים נוהג אלא בזמן יובל: **מקרקעי.** אין נוהגין כדכתיב בצאתו ביובל כשדה החרם: **מתני' כתוב אחד אומר תקדיש.** גבי בכור דכתיב כל הבכור [וגו'] תקדיש (דברים טו): **וכתוב אחד אומר** יד] **לא יקדיש.** אך בכור אשר יבוכר לה' בבהמה לא יקדיש איש אותו וגו' (ויקרא כז): **הקדש עילוי.** להעלותו בדמים ויתן טובת הנאתו לכהן: **ואי אתה מקדישו הקדש מזבח.** שיהא שם זבח אחר חל עליו: **גמ' ורבנן.** דנפקא להו הך דרשא (לעיל כח:) מכל חרם קדש קדשים [ויקרא כז]: **אל תקדיש מיבעי ליה ללאו.** שאם מתפיסו לשם זבח אחר עובר בלאו: **שמצוה להקדישו.** לשם בכור ואף על פי שהוא קדוש מאליו: **ורבי ישמעאל.** אמר לך אי לא מקדיש ליה לא קדיש בתמיה: **לא צריך לאקדושיה.** ולית ליה לרבי ישמעאל הך דרשא:

הדרן עלך המקדיש שדהו

שקול ד' זוזי ואחיל עלייהו ושדינהו בנהרא ולישתרי לך. ואם תאמר והא אמר בפרק קמא דע"ז (דף יג. ושם) אין מקדישין ואין מחרימין ואין מעריכין בזמן הזה ואם הקדיש והחרים והעריך בהמה תעקר פירות וכלים ירקבו והכא בזמן הזה איירי כדמסיק הכא ואמאי לא אמרי' ירקבו וי"ל דדוקא במטלטלין קאמר דירקבו דלא אתי בהו לידי תקלה אם ממתינים עד שירקבו והכא במקרקעי איירי דאם ימתין טו] (לאו) אתי לידי תקלה והכי נמי איתא בסמוך דאמר והא מעשה דפומבדיתא מקרקעי היה: **הקדש** עלוי. פי' להעלותו בדמים ליתן טובת הנאה לכהן:

הדרן עלך המקדיש שדהו

מסורת הש"ס

א) [בכורות לב.], ב) [לקמן לד.], ג) [פסחים כה: וש"נ], ד) בכורות כה. נ: ב"מ נז. קדושין יא: מעילה יד: תמורה כז:, ה) [בכורות כה. מעילה יד:], ו) [קדושין סט. גיטין סה.], ז) [נדרים יג. ע"ש], ח) [ויקרא כז], ט) [דף כה:], י) [לקמן לג:], יא) [דברים כג],

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מה למדנו וכו' אחוזתו אחוזתו שלו: (ב) ד"ה סבר וכו' במתני' בסמוך מתקדיש ולא תקדיש:

◆

מוסף רש"י

לך יהיה. ברשות כהן הן כשאר ממונו (בכורות לב.). **מה תלמוד לומר.** כשדה החרם, מה בא שדה החרם ללמד על שדה היוצאת לכהנים ביובל (לקמן לד.). **שדה חרמו.** שדה שהחרים ישראל והגיע לחלקו (שם). **הואיל ויוצאה לכהנים.** אם לא יגאלנה, שהרי היא שלו כשדה אחוזה ועכשיו הרי היא תחת ידי כו' (שם). **בשל אחרים אני זוכה.** אם היה שדה אחוזת ישראל יוצאה לכהנים ביובל היה לי חלק בה (שם). **מה שדה אחוזה של ישראל.** אם גאלה כהן מיד הקדש יוצאה מידו ביובל ומתחלקת לכל אחיו הכהנים, כדאמר באידך פירקא בפרק אין מקדישין (לעיל כה:) אף זו כו' (לקמן לד.). **שחיללו על שוה פרוטה מחולל.** דאין אונאה להקדש, דכתיב איש את אחיו, ואשמועינן שמואל דכי היכי דאימעיט מאונאה אימעיט נמי מביטול מקח (קדושין יא:) כדאמרן דאימעוט מאונאה, וטעות נמי ליכא למימר דמאן טעה (ב"מ נז.). **אלא בזמן שהיובל נוהג.** דבעינן ואיש אל משפחתו תשובו (גיטין סה.) דמלי למקרי ביה עד שנת היובל יעבוד עמך (קדושין סט.). **הקדש עלוי.** ונותן להקדש כפי טובת הנאה שבו (דברים טו יט). **שמצוה להקדישו.** שמצוה לומר הרי אתה קדוש לבכורה (שם).

הדרן עלך המקדיש שדהו

◆

שינויי נוסחאות

א] בקרא לא כתיבא, **ב]** ותניתו רבי יהודה בן בתירא הלכה כר"י ב"ב (ש"מ), **ג]** קיים משום פסידא דהקדש (ש"מ), **ד]** נ"ל אחוזה וכ"א בילקוט רמז תרס"ח (גליון וכ"ה בש"מ), **ה]** ואין בתי ערי חומה (ש"מ), **ו]** אומר אל תקדיש כו' שהרי כבר נאמר אל תקדיש א"א לומר אל תקדיש שהרי (ש"מ), **ז]** מרחם הוא וכיון (ש"מ), **ח]** לאקדושיה ורבי ישמעאל האי כל חרם קדש קדשים מאי עביד ליה סבר ליה כר"י בן בתירא (ש"מ), **ט]** מפרשי טעמייהו וקרא (ש"מ), **י]** כהן זה שלא [תיבת שדה נמחק] (ש"מ), **יא]** כו' והאי קרא (ש"מ), **יב]** גירסת נ"ק מתקדיש ולא יקדיש, **יג]** דרכיבא עלייהו (ש"מ), **יד]** אומר אל תקדיש (ש"מ), **טו]** נ"ק מ"ז ובדפו"ר ימתין להו.

◆

רבינו גרשום

גמ': הרי הן בהקדש לכל דבריהן. שאסורין בהנאה ומועלין בהן: לך יהיה אפילו לקדש בהן את האשה ואין בהן מעילה: [**בשלמא רבנן.** דאמרי לכהן כדקא מפרשי טעמא דידהו קרא דידהו וקרא דר' יהודה בן בתירא לדרשא]: **אלא לרבי יהודה כשדה החרם למאי אתא.** ולחרמי כהנים כדמפרש ליכא לאוקמי דמכל חרם לך יהיה נפקא: **כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו מה ת"ל.** לימא קדש לה' ולכהן תהיה מה ת"ל שדה חרם [ואחוזתו]: [**שדה חרמו.** שדה שהחרים ישראל ויצא לכהן והקדישו כהן **שלא יאמר הואיל ויוצא לכהנים** ביובל. דהאי כהן מקדיש שדה חרמו הוי כאילו הקדיש שדה אחוזה ודין הוא **מה שדה אחוזה של ישראל** שיצאה ביובל וגאלה אחד מן הכהנים **יוצאה מתחת ידו** ומתחלקת לכל הכהנים כדאמר לעיל בפירקין אחוזתו שלו ואין זה שלו אף מקדיש שדה חרמו נמי מתחלקת לאחיו הכהנים: **ואידך.** רבנן נפקא להו הא מה"א דהחרם]: **סבר לה כר' ישמעאל.** כלומר נפקא ליה דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מהיכא דנפקא ליה לר' ישמעאל כדתנן [ר' ישמעאל אומר] כתוב אחד אומר תקדיש וכתוב אחד אומר אל תקדיש דכתיב כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש וגו' וכתיב אך בכור אשר יבוכר לה' בבהמה לא יקדיש איש אותו הא כיצד מקדישו אתה הקדש עילוי כדאמרן אם נדר נותן את דמיהן ואם נדבה נותן טובתה לבדק הבית דהיינו הקדש עילוי לדמיו ואי אתה מקדישו הקדש מזבח לשום זבח אחר וגלי רחמנא בקדשים קלים כגון בכור דחל על קדשים קלים וה"ה לקדשי קדשים שחל עליהם חרם והקדש עילוי כדאמרן: [**הלכה כר' יהודה.** דאמר סתם חרמים לבדק הבית: **ברייתא איפכא תניא.** הואיל דההוא דר' יהודה מוקים לה כרבנן]: **מתניתין נמי איפכא תנא.** הואיל ותנא ברייתא איפכא: **רב גמרא גמיר.** דאתנייה רביה לברייתא איפכא: [**אי הכי.** כיון דאפיך דר' יהודה כרבנן הלכה כרבנן איבעי ליה למימר:

רבינו גרשום (המשך)

הכי קאמר. לדידי האי דאמריתהו משמיה דר' יהודה גמירנא לה משמא דרבנן לדידכו מאי דאפכיתו ותניתו בר' יהודה דלבדק הבית הלכה כר' יהודה]: **ושדינהו בנהרא דלישתרו לך.** משום דקסבר סתם חרמים לבדק הבית וכיון דליכא בהמ"ק לית ליה תקנה אלא בפדיון ולמישדי בנהרא: [**הני מילי בזמן שביהמ"ק קיים.** לא הוה שרי למפרקה לכתחלה אלא בשיוויו משום פסידא דהקדש]: **משום פרסומי מלתא.** דבת פדייה היא הוא דאצרכיה ד' זוזי דחשיבי אבל מ"מ בפרוטה סגי כדשמואל: [**יהיבנא כולהו לכהנים אלמא קסבר סתם חרמים לכהנים.** וכיון דאיכא כהנים חרמי כהנים אין להן פדיון]: **אין גר תושב נוהג.** שמצווין להחיותו ומוזהרין על הונאתו. גר תושב זה הכופר בעבודת כוכבים: וכתיב נמי גבי גר תושב **בטוב לו לא תוננו** דהאי בטוב לו בלא תסגיר עבד אל אדוניו [כתי'] ומפרש בסיפרי זה גר תושב: [שמעינן] מהכא דאין שדה חרמים נוהג אלא בזמן היובל [ואמאי אצרכיה רב יהודה פדייה: **לא קשיא.** מקרקעי אין נוהגין אלא בזמן היובל] אבל מטלטלי אפי' בזמן הזה: **והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה.** דקמר דאחרימנהו לכולהו נכסי בין מקרקעי בין מטלטלי: **מקרקעי דחוצה לארץ כמטלטלי דא"י דמו.** והא אמרינן דבמטלטלי נוהג אפי' בזמן הזה: [**מחרים אדם את קדשיו כו'.** כדפרשינן לעיל] א): **מתני': רבי ישמעאל אומר כתוב אחד כו'.** דר' ישמעאל יליף להו מהני קראי דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים כדמפרשינן לעיל: **גמ': ורבנן.** דלא ילפי לה מהני קראי [הני קראי] למאי מיבעי להו: [**אל תקדיש.** דכתיב לא יקדיש איש אותו **מיבעי** ליה למיקם עליה בלאו אם מקדישו לזבח אחר]: **תקדיש.** דכתיב תקדיש מיבעי ליה **שמצוה להקדישו** לשם בכור: **ור' ישמעאל** אמר לך להכי לא מיבעי דבכור ממילא קדוש דקדושתו מרחם אלא לא אתא קרא אלא לכדאמרן: **ור' ישמעאל ההוא קרא דכל חרם** [קדש] דרבנן ילפי מיניה שחל על קדשי קדשים [חרמים לבדק הבית שנאמר כל חרם קדש] ועל קדשים קלים **מאי עביד ליה**: ר' ישמעאל **סבר לה כר' יהודה בן בתירא.** דדריש לההוא קרא כל חרם קדש קדשים דסתם חרמים לבדק הבית [שנאמר כל חרם קדש קדשים הוא לה']: **הדרן עלך המקדיש:**

א) דיבור זה כנראה מקומו לעיל במשנה אך בכי"ר נכתב כאן.

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ו מהלכות ערכין הלכה ד:

כג ב מיי' (פ"ד שם הלכה כג) [פ"ו שם הלכה ו]:

ג [מיי' פ"ח שם הל"ח וברא"בד ולח"מ]:

כד ד מיי' שם פ"ו הלכה ח [וברב אלפס ע"ז פרק א דף סל"ג]:

כה ה ו מיי' שם פ"ח הלכה י [טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף ו]:

כו ז מיי' שם פ"ו הלכה א ועי' בכ"מ וברש"ך שהאריך:

כז ח מיי' פ"י מהלכות שמטה הלכה ט [ופ"א מהל' עבדים הל"י טוש"ע י"ד סי' רסז סעי' יד]:

ט י מיי' הל' שמיטה שם:

כ מיי' שם [ופ"י מהל' ע"ז הל"ו ופי"ד מהל' איסורי ביאה הל"ח]:

כח ל מיי' פ"ד מהלכות תמורה הלכה יא:

כט מ מיי' פ"א מהלכות בכורות הלכה ד:

◆

תורה אור השלם

1. אַךְ כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ לַייָ מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַייָ: ויקרא כז כח
2. כָּל חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה: במדבר יח יד
3. וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַייָ כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ: ויקרא כז כא
4. כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ: ויקרא כה מ
5. וְאִם לֹא מָצְאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְיָצָא בַּיֹּבֵל וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ: ויקרא כה כח
6. וְאִם לֹא יִגָּאֵל עַד מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר אֲשֶׁר לוֹ חֹמָה לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל: ויקרא כה ל
7. וְהָיָה כִּי יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת בֵּיתֶךָ כִּי טוֹב לוֹ עִמָּךְ: דברים טו טז
8. עִמְּךָ יֵשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בַּטּוֹב לוֹ לֹא תּוֹנֶנּוּ: דברים כג יז
9. אַךְ בְּכוֹר אֲשֶׁר יְבֻכַּר לַייָ בִּבְהֵמָה לֹא יַקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ אִם שׁוֹר אִם שֶׂה לַייָ הוּא: ויקרא כז כו
10. כָּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַייָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ: דברים טו יט

◆

גליון הש"ס

גמ' שקול ארבעה זוזי. עי' יומא דף נה ע"ב תוס' ד"ה ונכרוך:

שיטה מקובצת

כל זמן שהן בבית בעלים וכו'. תוס' מנחות דף עג ע"ב (ד"ה ואפי'): **שקול ד' זוזי.** עי' תוספות מנחות ק"ז ע"ב (ד"ה כבש): **ושדינהו.** עי' תוס' בכורות נ"ג ע"ב (ד"ה מעות): **פרוטה.** תוס' מנחות דף צח ע"א (ד"ה שלא יבואו): **אימר דאמר שמואל.** עי' תוס' ב"מ נ"ז ע"א (ד"ה ומר סבר): **אבל בזמן הזה.** עי' תוס' מנחות דף עא ע"ב (ד"ה ומתירין) בכורות דף ל' ע"א (ד"ה באתריה): **לפרסומי מילתא.** ופדיון כרם רבעי אין צריך שיהא ארבע זוזי לפרסומי מילתא דדוקא הקדש וחרם דאית ליה קלא צריך לפרסם גם הפדיון שידעו שאין נהנין מן ההקדש, אבל כרם רבעי אין לו קול. הרא"ש ז"ל: **הוה יהיבנא כולהו לכהנים.** קשה היכי יתנם לכהנים והלא מקרקעי הוו והם לכהנים שבאותו משמר כדאמרי' לעיל ואינן ידועים וא"כ למי יתנם, וי"ל דה"ק הו"א שכך הדין שהן לכהנים דסתם חרמים לכהנים ואין להם פדיון, א"נ כדקאמרי' בשמעתין מקרקעי דחו"ל כמטלטלי דא"י דמי ויכול ליתנם לכל כהן שירצה. הרא"ש ז"ל. ועיין תוס' בכורות דף נג ע"א (ד"ה ואין מחרימין): **שנאמר עד שנת היובל** שנאמר עיין בהריטב"א קדושין דף (פ"ג) (סט ע"א): **רש"י ד"ה שהקדיש שדה חרמו וכו' ועכשיו שאני מוחזק בה תהא שלי.** גליון. לאו דוקא נקט שהרי הקדישה אלא ה"פ הרי היא תחת ידי דשייך אני בה טפי מכל אינשי וישנה תחת ידי שהרי לא החזיק בה גזבר. הר"י ז"ל: **תוס' ד"ה שקול ד' זוזי וכו' והא אמר וכו'** עי' תוס' בכורות דף נ"ג (ד"ה ואין מחרימין): **בא"ד והכא במקרקעי איירי.** נ"ב דלא שייך בהו רקבון והולכת ים המלח הלכך צריך לעשות להם תקנה שלא יכשלו בהם. הרא"ש ז"ל: **בא"ד והא מעשה דפומבדיתא וכו'.** גליון. והא דאמרי' לקמן והא מעשה דפומבדיתא מקרקעי נמי הוה משמע מקרקעי נמי וגם מטלטלי, וי"ל דאע"פ שהיו גם מטלטלי מיהו הוא לא צוה לפדות כי אם הקרקעות, א"נ הא דקאמר נמי קאי אהא דקאמר הא במקרקעי והא במטלטלי ופריך והא מעשה דפומבדיתא הוה נמי במקרקעי דאילו הוה מטלטלי לא היה אומר לו לפדותם אלא ירקבו או יוליכם לים המלח. הרא"ש ז"ל: